

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo oleum aqua extrahatur. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

Oleum ex semine papaueris.

Et tertiam dat sue mollis partem, aurei coloris ad soporifera medicamenta. Itidem

Oleum ex colo. ynthidis seminibus

plenioribus extorquetur aureum, & sexta pars sui. Vermes profligat, & puerorum aluo exigit, ventris ori superillitum. Extractum

Oleum ex semine anonymi.

Ex suis folliculis repurgato, sexuncia ex libra, ad aurum nitorem mulierum crinibus conciliandum præstantissimum. Fit & differenti artificio

Oleum ouorum.

Assumito quinquaginta vel sexaginta oua, elixato quoad durecant, & crustis denudato, boleta è medio elicta, & in lebetem stanno perlitum calecentibus prunis superponatur, ac lignea spatha remisceto, dum omnem humiditatem exhalent, ac succenso mox violentius igne, irrequiete versanda sunt, ne comburantur. Et sic videbis oleum exudare, vbi vero oleum omne reddiderunt, ignem subtrahito & oleum quod manat, decapulato, vel vbi oleum exudare cœperit, vt diximus, prælo subijciantur, & vehementi pressu oleum extrudes copiosum, sed non ita perfectum.

Quomodo oleum aqua extrahatur. CAP. VI.

NVNC modum exponemus, quo absq; torcularis opere oleum extrahatur, & primo ex aromatibus, seminibus, frondibus, lignis, & quibuscunque. Oleum quia non nisi ignium violentia exigitur, & quum pingue non nisi difficillime in sublime ascendat, & semina aromatica tenuia, subtilia, & delicatula sunt, quæ si plusculum ignis experiantur, illico cremati nidore inficiuntur, vt igitur vehementiorem ignem sustineant, & ab adustione ruta sint, non nisi aqua medio opus assequemur. Constant, inquam, semina eiusmodi spirituali essentia eximie tenui, volatili, & nature ingenita proprietate in sublime euehantur, ynde in distillatione aqua comite, facile sursum educuntur, & euecti in pileum oleagi-

oleaginei, & aquei vapores, vna in receptaculum deriuantur. Modus erit eiusmodi. Eligantur semina perfectam maturitatem assequuta, nō recentia, nec nimium yieta, sed ætatis vegetæ, contundantur, & contusa in maceratione cum sui ponderis quadruplo aquæ repones, vel aqua quatuor pollicum transuersorum altitudinem superet: demū æneo vase indita, vt vim ingentis caloris sustinere possint, ignem vehementem succendito, vt aqua & oleum promiscue ascendant & defluant, aquam ab oleo separato, vti poteris. Ad exempla accedamus. Quomodo

Oleum ex cinnamomo extrahere
 possimus. Si fontanam aquam bis, terve primo distillabimus, plus olei nanciscemur: nam subtilior reddita, ac penetrantiorē vim parta ex loculis, vbi cinnamomi oleum in sua massa residet, peruadit, ac violentius educit, aquæ igitur c xxxv. libræ distillentur in cucurbita vitrea, vbi xl. effluxerint, iterum distillabis has, vsq; donec xv. recipiemus, eiectis cæteris ex xv. solis v. contenti erimus, singulis quinque aquæ libris, singula cinnamomi libræ macerentur, retorto vase, vel cucurbita distillabis, primo lactuosa aqua cum oleo emanat, post aquam excipito, oleum sub aqua mergito, separato vt docebimus. Ex libra cinnamomi vix drachma excipietur. Et docebimus

quomodo plus olei ex cinnamomo excipietur.

Nos ita facere soliti sumus ad præstantissimæ, & subtilissimæ artis ostentum. Habeto vas descensorium ex balneo (cuius paulo post constructionem ostensuri sumus) & in retorto vitreo vase ponatur cinnamomum leniter contractum; accommodato in suo loco, & aqua apposita in balneo ignis tepore paulatim, sensimque aquam ex cinnamomo eliciemus paucam, & plusculis diebus, quam maxima excipies diligentia, & supra cinnamomum refundes, vt iterum suam aquam combibat, & maneat sic paulisper in igne post luccenso, aquam & tantillum olei recipies. Sic tertio, & quarto facies, &

quantitatem vix credibilem excipies. In alijs idem experieris. Eodem modo

Oleum garyophyllorum extrudere

valemus. Singulis garyophyllorum libris denæ adijciantur aquæ: extillabis more prædicto: nam aquam & oleum habebis. Ex libra duodecimam partem exuges. Oleum ad remedia, ad esculenta condimenta aquam habebis. Sic quoque

Oleum liquidum ex myristica nuce habere,

Si contractam cum aqua vasi impones, & eandem operam distillando impendes, sextam sui partem colliges. Minus, sed longe validius

Oleum ex mace, & pipere

excipies. Extrahemus etiam

Oleum ex aniso.

Ex libra anisorum vna, vnciam olei excipiemus: hyemâ tempore gelascit, in caphurâ, aut niuis formam: æstate liquescit. Sed saltem decem diebus maceranda semina cum aqua immorentur: imo quo diutius macerauerint, eo plus olei recipies. Eodem modo exugitur

Oleum ex fœniculo.

Et eadem quantitas olei excipitur. Vbi maturitate absoluta fuerint semina, & recentia, olei plus habetur: nam duplum condonat. Sic etiam

Oleum ex corianno.

Sed parua excipitur pars, & difficillimæ est distillationis. Ex libra vix drachma elicitur, sed recentia plusculum donat, & ne longiores simus, eodem modo ex angelicâ, maioranâ, dauci, rutæ, rosismarini, petroselinî, felini, anethi, & similibus seminibus extrahetur. Simili etiam modo elicitur

Oleum ex floribus lauendula, rosismarini, & aliorum

qui siccescentes oleum non expirant. Flores in receptaculum indantur, & optimè clausum Soli feruenti exposito per mensem, qui in humorem soluti, ac ad vasis latera

terâ

tera sublimantes, iterumq; in se ipsos relabentes mace-
rentur, si his post tempus opportunum aquam addes,
& eandem operam nauabis, oleum cum aquis exuges
optimum, odoratumq;e. Possumus eodem artificio

Oleum ex lignis cupressi & iuniperi emungere.

Lignorum climata scobs si per mensem in sua aqua, vel
fontana maceretur, eodemq; vase, eandem operam im-
pendas: aquam cum oleo guttatim excipies vehemen-
tissimi odoris, & commendatissimæ dotis. Hæc nos ex-
perti sumus, de alijs experimentum tibi delegamus.

Quomodo oleum ex aquis separemus. CAP. VII.

QVVM oleum extrahimus, vna cum aquis in rece-
ptorium deriuant, diligenter sunt inuicem segre-
ganda, ne oleum phlegmate aliquo redundans suas vi-
res effœtet, vnde depurgari oportet, vt suas vires præ-
stantissimas exercere possit, idque distillatione, & sepa-
ratione efficiemus: nam remistum illud in vas retor-
tum, vel latum, & bene repositum, placido balnei tepo-
re aquam extillabit, & superstes humor, oleum erit. O-
perosa est enim huius administratio separationis. Vasa
ad id opus satis artificiosa vestigata sunt, quorum ope,
omni aqua, vel phlegmate exhaustis, purum oleum re-
sistet. Vas igitur vitreum paratur: supra hiet, sensim se
restringendo, vsq; donec in angustam formam rediga-
tur, ad modum infundibuli. In eo superinfusa stillatitia
aqua, quæ ex phlegmate aquoso, & oleo promiscuo ef-
fluxit, paulisper immoretur, oleum supernatabit, aqua
in fundo se recipiet, sed osculum digito concludimus,
digitum recludendo, aqua præcedit, oleum paulatim
recedet, vbi in angustias se receperit, vt proximum digi-
to fuerit oleum, denuo claude; atq; semiaperto osculo,
guttatim aqua profluat, vsque donec tota exhausta sit:
tunc oleum in aliud vas paruum transfundes. Aliud se-
paratorium vas ad idem ingeniosissime excogitatū est,
tunc venter vasis, collum angustum est, cuius medio
rostellū affixum est. Transfundatur in vas oleum aqua
remistum, occupat aqua fundum, oleum supra collum
guttatim aqua adde, donec oleū ascēdat ad rostellum,